

Cuma Sohbeti sayfası Adıyaman İl Müftülüğü tarafından hazırlanmaktadır.

CUMA
SOHBETİCUMA
SOHBETİ

MEHDİ VE MESİHLİK

Son zamanlarda en çok konuşulan ve tartışılan konular arasında yer alan Mehdi ve Mesihlik; tarih boyunca gündemdeki yerini koruyarak zamanımıza kadar süregelmiştir. Özellikle 15 Temmuzda halka ve onun iradesine yapılan hain darbe girişimiyle de , söz konusu kavramların tartışılması ve anlaşılması yeniden ciddi bir biçimde gündeme gelmiştir. Biz bu makalemizde, bu kavramların anlamlarını, kısa bir tarihi arka planı ve temel referanslarımızda var olup olmadıklarını analiz ve tespitlerde bulunarak, irdedeceğiz.

Bir zamanlar Allah; meleklerle ,yeryüzünü imar ve islah edecek ,kendi iradesini onun vasıtasıyla gerçekleştirecek bir halife yaratacağından bahsedince melekler, **“Biz seni överek anarken ve yüzükle dururken, orada fesat çıkaracak, kan dökecek birini mi yaratacağın?” dediler. Allah, “Ben sizin bilmediğinizi bilirim” diye cevap verdi;”** (Bakara :30) .Arapçada Halife ;Ardıl,arkasından gelen,vekil, birinin yerine bakan yahut yerine gelen kimse ve hükümdar anlamlarına gelir.Hz. Adem ilk insan olmakla birlikte aynı zamanda ilk halife idi. Adem (as)’ın ve soyunun bu dünyada ki sertveni cennet gibi bir bahçeden çıkartıldıktan sonra başlar. Adem ve eşinin (as) işlediği hata ve cennetten dünyaya sürgünü , neticede her ikisinin pişmanlık duymalarına ve tövbelerinin kabul edilmesine yol açmıştı. Allah , bundan sonra ikisinin de dünyada yaşamalarını irade buyurmuş, katından kendilerine gelecek olan **“doğru yol rehberliğine”** uymalarını tavsiye etmiştir. **“Dedik ki: “Hepiniz oradan inin. Size benden doğru yolu gösteren bir rehber geldiğinde, kim rehberime uyar, onlara hiçbir korku yoktur ve onlar üzülmezler”.** (Bakara :38).

Üstteki ayette Yüce Allah tarafından Adem’e ve eşine gelecek bir rehberlikten bahsetmiş ve bu rehberliğe uydukları takdirde kendilerinin mutsuz olmayacakları ve hüsrana uğramayacakları teminatını vermiştir. Bu rehberlik ne anlama gelmektedir? diye bir soru sordüğümüzde ;bu sorunun cevabını yukarıdaki ve benzeri ayetler içerisinde yaptığımız araştırmalarda buluyoruz.Bu rehberlik; hiç şüphesiz Allahın Hz. Adem’e ve onun soyuna kılavuzluk yapacak bir **vahyin** yani **“doğru yol rehberliği olduğu”** görülmektedir.

Kur’anda "heda" kökünden gelen "hidayet" yüzlerce ayette geçmesine rağmen,onun türevlerinden olan "mehdi" kelimesi hiçbir yerde geçmemektedir.Mehdi kelimesi ;kendisine “rehberlik edilen”, kendisine Allah tarafından “yol gösterilen” manasına gelir.İslamın ilk dönemlerinde bu kelime “Kıyametten önce çıkması beklenen kurtarıcı “tanımından öte , “Kendisiyle doğru yola sevk edilen”, “doğru yola erdirilmiş” anlamlarında kullanılmıştır.Örneğin Raşid halifeler için söylendiği hadislerde açıkça görülmektedir.Ayrıca bu kavramın Peygamberimizin yaşadığı zamanda ve ondan sonraki hilafet sürecinde de, kıyamet gününden önce geleceği beklenen “kurtarıcı” anlamında söylenmediği tarihen sabittir. Söz konusu kelimenin müslümanlar arasında bir

inanç haline gelmesi ve itikadlaşması Hz. Alinin hilafet makamıyla alakalı tartışmalardan, hilafetin peygamberin soyunun hakkı olduğu şeklindeki siyasi çekişmelerin etrafında şekillendiği görülmektedir.Dolayısıyla , müslümanlar arasında başlı başına bir inanç olarak yer almamış ve benimsenmemiştir!

Mehdi kavramını siyasi zemine kaydıran, onu inancın gereklerinden olduğu fikrini benimseyen ve bunu kabul etmeyenleri tekdir eden ilk fırka/grup “Şia”dır. Bu fırkanın tarihi çıkış seyri ve mücadelesi incelendiğinde görülecektir ki ;Şia (Hz.Alinin ve soyunun hilafete daha layık olduğunu benimseyen)mehdi inancını kendi emellerini gerçekleştirmek için, Emevilere karşı kullandıkları bir araca, bir istismara dönüştürmüştür.Aynı şekilde buna karşın , Emevilerde bu kavramı kendi siyasi çıkarları istikametinde Şia’ya karşı bir propaganda aracı olarak kullanmışlardır.İlk önce bu kavram ,önce şia’ya onlardan sonra da ehl-i sünnete geçmiştir. Bunun içinde her iki taraf ayetleri kendi bağlamlarından kopararak te’vil yoluna gitmişler,kendi işlerine gelecek tarzda peygamberin adına hadis uydurmayı da ihmal etmemişlerdir.Neticede peygamberin ümmeti siyasi ve ekonomik çıkarlar adına kutuplaşmış ,birlik ve beraberlikleri kaybolmuş ve birbirlerinin kanlarını döker duruma gelmişlerdir.

Mesih kelimesi de tarih boyunca müslümanlar arasında ki tartışmalardan payını almıştır.Özellikle bu kelime ve kavramla alakalı olarak ,tartışmaların odağında olan dinler; Yahudilik ve Hristiyanlıktır. Her iki dinde de bu inanç vardır ve inancın ilkeleri arasında yer alır.Yahudilikte bu inancın yer etmesi, yapılan tarihi araştırmalara göre;Babil,Asur ve Romalılar tarafından Kudüsün işgal edilmesi, kutsal mabedin yıkılması ve neticede Yahudilerin sürgüne gönderilmeleridir.Onları tekrar eski güçlü zamanlarına götürecektir ,düşmanlarına karşı zaferler kazanacak, yahudi soyundan birisinin “kurtarıcı “olarak “Mesih”i beklemelerine sebep olmuştu.Yahudi din adamları , bu Mesih düşüncesini bir inanç haline getirmek suretiyle ,bağlılarını motive etmiş,bu inanç sayesinde onları kutsal topraklara ve mabede dönüştürmüştür.

Hristiyanlardaki mehdi inancı, Yahudiliktekenden çok farklı değildir. Onlara göre ; “Mesih, dünyayı zulümden kurtaracak,Tanrının adaletini yerleştirecek,Decalle savaşacak ve sonuçta onu yenecek “İsa”dır.İsa çarmıha gerilip mezara konulduktan sonra dirilmiş,beden ve ruhuyla Tanrının katına çıkmak suretiyle de ,kıyamete yakın bir zamanda yeryüzüne incecğine inanılmıştır. Yine onlara göre İsa’dan başka bir kurtarıcı yoktur ve olmayacaktır. “

Buraya kadar yapmış olduğumuz değerlendirmelerde; “Son ilahi kılavuzumuz “olan Kur’an ; “Mesih” kavramına; **ne Yahudilerin ve nede Hristiyanların inandığı ve kullandığı şekilde asla onay vermemektedir.**Mesih kavramı,Kur’anda İsa (as)’ın bir sıfatı olarak sunulur.Mesih ;”Arapçada

sıvazlamak,günahlardan temizlemek,yürüyen,tereddütsüz inanan” anlamlarına gelir.Yine Kur’an ;İsa (a.s.)’ında diğer peygamberler gibi ,toplumuna gönderilmiş bir **“kul ve elçi”** olduğunu ,doğumunun bir mucize şeklinde meydana geldiğini,israiloğullarını, tek Allah’a kulluk etmeleri için gönderildiğini, onları doğru yola sevk etmekle görevlendirildiğinden bahsetmektedir.Ama hiç bir ayette Hristiyanların inandığı biçimde ,O’nun “kurtarıcı” rolüyle alakalı bir duruma işaret etmediği açıkça görülmektedir.

Mehdi kavramı ise ,ne Kur’anın bir ayetinde ,ne de hadis kitapları içerisinde en muteber ve sahih olan Buhari, Müslim ve Nesei diye bildiğimiz bu üç hadis kitabında da yer almaz.Yine bu kelimenin ;Kütüb-ü Sittenin diğer hadis kitaplarında var olması ile birlikte ; hadisler arasında ki yer ,zaman ve Mehdi olacak şahısların farklı kılık ve kıyafetlerde olması ,hadisler arasında tezatlar,tutarlılıklar ve sened bakımından zayıf oluşları kabilinden kriterler; bizleri bu hadisler üzerinden sağlam bir din ve inanç oluşturmamıza imkan vermemektedir. Çünkü bu hadisler, ahad haber olarak kabul edilmekte, ,mütevâtir derecesinde olmadıklarından buna inanmamızı zorunlu kılmamakta ve bağlayıcı olmamaktadır.

“Mehdi inancı, dini deliller açısından sübut bulmamasının ötesinde İslâm tarihinin akışında birçok olumsuzluğun kaynağı olmuştur. Siyasî iktidara göz diken pek çok kimse mehdi olduğu iddiasıyla ortaya çıkıp müslümanların sosyal birliğini parçalamış ve savaşlara yol açmıştır. Hareket noktası olarak ileri sürülen iddiaların aksine mehdi inancı insanların zulme karşı eyleme geçmesini sağlamak şöyle dursun ,harekete geçilmesini engellemiş, kitleleri mehdiyi beklemeye itmiş, zulmü mehdi dışında birinin yok edemeyeceği düşüncesini zihinlere yerleştirmiş ve müslümanları çözümsüzlüğe sürüklemiştir.”(DIA, İslam Ansiklopedisi, Mehdi maddesi)

Son olarak devletimizi ve milletimizi hedef alan, ülkemizin kaynaklarını ve geleceğini sömüren, içinden devşirdikleri örgüt elemanlarını ve imkanlarını bu aziz millete karşı kullanan , paralel ihanet çetesinin 15 Temmuz darbe girişimi ; 250 ye yakın şehidimiz, binleri geçen yaralı vatandaşımız ; ihanet çete başının kendisini mehdi ilan etmesi , kurtarıcı pozisyonuna ve kimliğine bürünerek mesihliğini ortaya koymasının bir sonucudur.

Bu ve benzeri olayların tekrarlanmaması , birlik ve beraberliğimizi kalıcı kılmak için , Allah’ın kopmaz ve sağlam ipi olan Kur’ana dönmeli ve onu hayatımızın başucu kitabı ve kılavuzu yapmalıyız ki şeytan ve onun dostları bizi Allah ile aldatmasın !

Bizim Mehdi’ye ihtiyacımız yok ama hidayete götürecektir Kur’an’a her zaman ihtiyacımız var!

SEYİT AHMET ORHAN
ADIYAMAN CEZAEVİ VAİZİ